

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ဆွာတောကျေးရွာ

အလည်ရွာကျေးရွာအုပ်စု

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း: Error! Bookmark not defined.

- ၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်-----၄
- ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်-----၄
- ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း-----၅

၂။ ဆွာတောကျေးရွာ၏အနေအထား

- ၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်-----၇
- ၂.၂ ဆွာတောကျေးရွာအကြောင်း----- ၇
- ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ-----၈
- ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)-----၁၀
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

- ၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း-----၁၆
- ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်-----၁၇
- ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ-----၁၉
- ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၁
- ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၃
- ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၆
- ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၈
- ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ--- ၂၉
- ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ-----၃၀
- ၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၂

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း-----၃၃

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း-----၃၅

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)-----၃၆

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)-----၃၇

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)-----၃၈

၇။ နိဂုံးချုပ်-----၄၀

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း-----၄၀

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဆွာတောကျေးရွာ၊ အလည်ကျေးရွာအုပ်စု၏ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျ ရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤချောင်းခွကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်

ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ဆွာတောကျေးရွာတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု-စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ဆွာတောကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ဆွာတောကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနောက်ဘက်၊ ဆယ်မိုင်ခန့်အကွာတွင်တည်ရှိသည်။ အမြန်လမ်းမကြီး၏ အနောက်ဘက်တွင် ကပ်လျက်တည်ရှိသည်။

၂.၂ ဆွာတောကျေးရွာ အကြောင်း

လူမှုရေး - အိမ်ခြေ(၆၈)အိမ်ရှိပြီး၊ အိမ်ထောင်စု (၇၀)ရှိသည်။ လူဦးရေ (၃၇၀)ရှိပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ကြပြီး ဗမာစကားကိုသာ ပြောဆိုကြပါသည်။ ရွာနီးဝန်းကျင်ရွာများနှင့် ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင် အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။

ပညာရေး - မူလတန်းကျောင်းတကျောင်းရှိပြီး စုစုပေါင်းကျောင်းသားဦးရေ (၃၀)ဦးရေရှိသည်။ မူလတန်းကျောင်းရှိပြီး ကျား - ၂၁ ဦး၊ မ - ၂၅ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၄၆ ဦးဖြင့် ပညာသင်ကြားနေကြပါသည်။ အလယ်တန်းအဆင့် ပညာသင်ကြားနေသူ ကျား - ၆ ဦး၊ မ - ၁၂ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၁၈ ဦးနှင့် အထက်တန်းအဆင့် ကျား - ၆ ဦး၊ မ - ၆ ဦးတို့သည် အလည်ရွာကျေးရွာအထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်ကြပါသည်။

စီးပွားရေး - အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းရာသီတွင် ရေလုပ်ငန်းကို အနည်းငယ် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အဓိကထွက်ကုန်မှာ ဆန်စပါး၊ ပဲတို့ဖြစ်သည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများရှိသည်။ ဘားအံမြို့နှင့် သထုံမြို့တို့သည် ကုန်သွယ်ရာ အဓိကမြို့များဖြစ်သည်။

ဒေသရှိဘေးန္တရာယ်၊ ဖြစ်နိုင်ချေ၊ ဒဏ်ခံနိုင်မှု၊ ဘေးကြောင့်ဖြစ်သောဆိုးကျိုးများ၊ သက်ရောက်မှုများ၊ ခြောက်ခြားစရာများ၊ ဖိအားများကိုဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့လုပ်ဆောင်ခြင်းမှာ လူထု၏ထိခိုက်ပျက်စီးနိုင်မှုများကိုလျော့ချရန်၊ လူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုမြှင့်တင်တည်ဆောက်ရန်နှင့် တွေ့ရှိသောဘေးအန္တရာယ်ကိုအခြေခံပြီး ဘေးန္တရာယ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု/စီမံမှုအစီအစဉ်များကို ပြင်ဆင်ထားနိုင်ရန်တို့ဖြစ်သည်။ ဆန်းစစ်မှုတွင်အသုံးပြုထားသောနည်းစနစ်များမှာလူထုပါဝင်သော ဆန်းစစ်နည်းများ (PRA)၊ ဆွေးနွေးမှုများ၊ အင်တာဗျူးများ၊ ကွင်းဆင်းကြည့်ရှုမှုများ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးမှုများ၊ ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာအချက်အလက်များ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစာအုပ် တို့ကိုလေ့လာသုံးသပ်မှုများ တို့ဖြစ်သည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

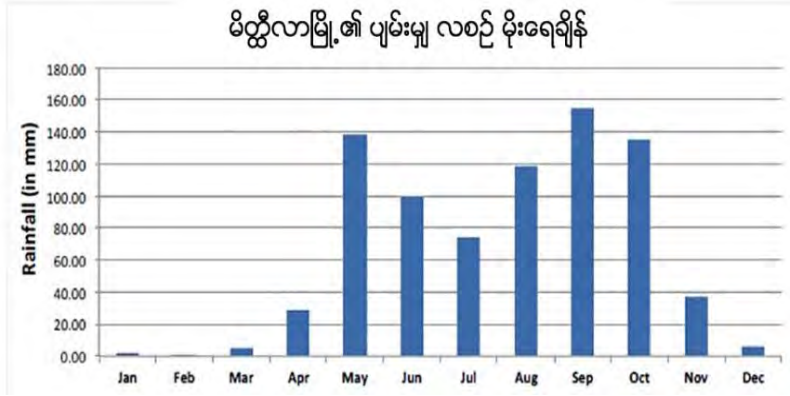
မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃’၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃’ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော မြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် မြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းမြောက်သွေ့ ဒေသရှိမန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိမိတ္ထီလာမြို့နယ်

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာမြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

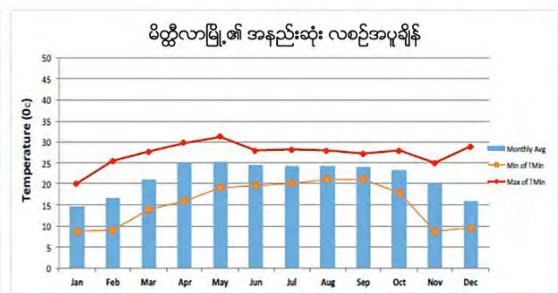
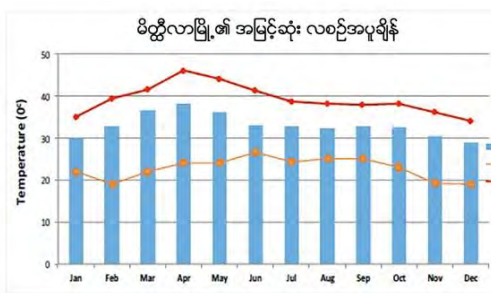

ပုံ၅၊မိတ္ထီလာမြို့ ၏မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည်မေလနှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင်အမြင့်ဆုံးသို့ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကိုဖော်ပြသည်။နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်၈၀၀မီလီမီတာသာရရှိသောကြောင့်ပြီးမို့သည်လေ့လာခဲ့သောမြို့နယ်များတွင်မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးရရှိသောမြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို

တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉.၃၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

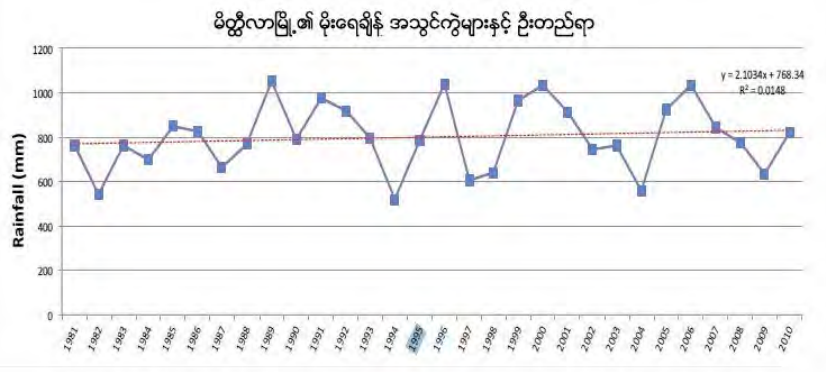

ပုံ၆၊မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပိပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊၁၉၈၁-၂၀၁၀အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည်ဧပြီလသည်အပူဆုံးလအဖြစ်ဖော်ပြပြီးအမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေ့အပူချိန်နှင့်ညအပူချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရရှိသည်။အခြားတစ်ဘက်တွင်နေ့နှင့်ညအပူချိန်များအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင်အအေးဆုံးလများမှာဇန်နဝါရီနှင့်ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
မိုးရွာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေ့ဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

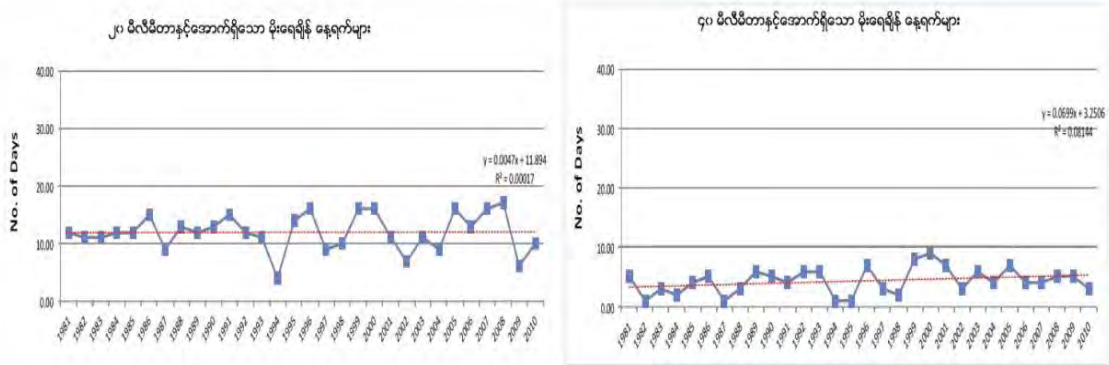

ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့ ၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည် နှစ် (၃၀) အတွင်း နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကို ဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေ့ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်နှင့် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉)

ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မီလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မီလီမီတာနှင့် (၄၀)မီလီမီတာကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈ ၊ ၂၀ မီလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မီလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်းငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မီလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်၊ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မီလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁မီလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

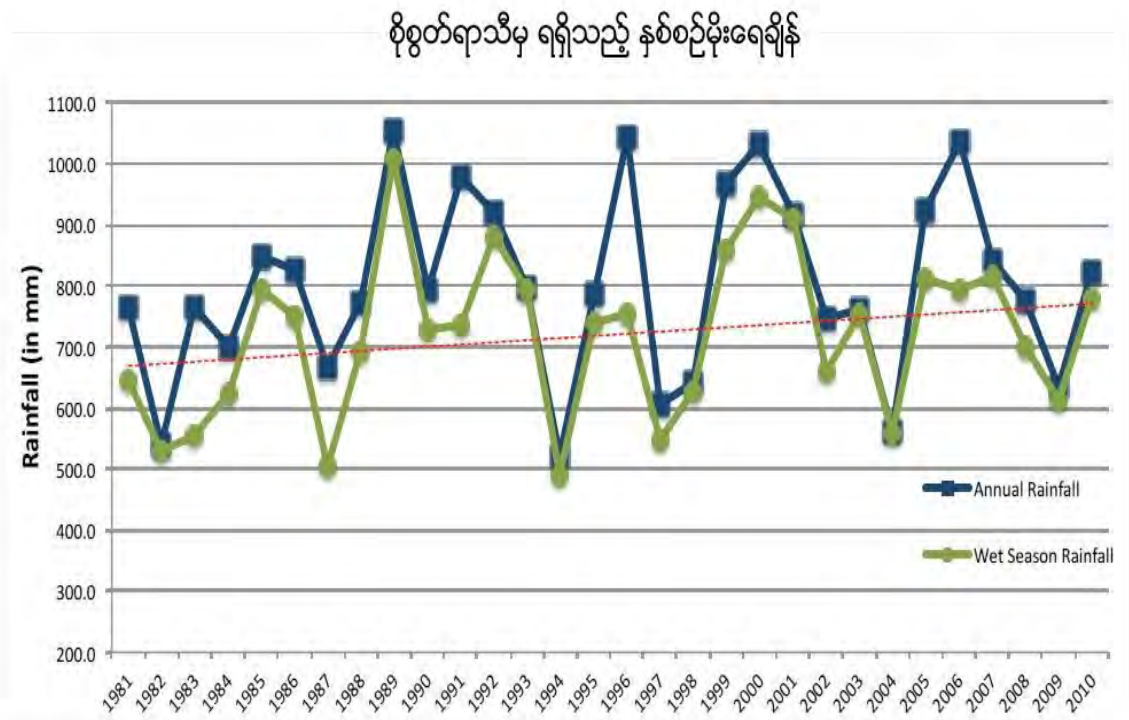
ဇယား ၂၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မီလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မီလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မီလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လရက်
၄၃မီလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိုဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

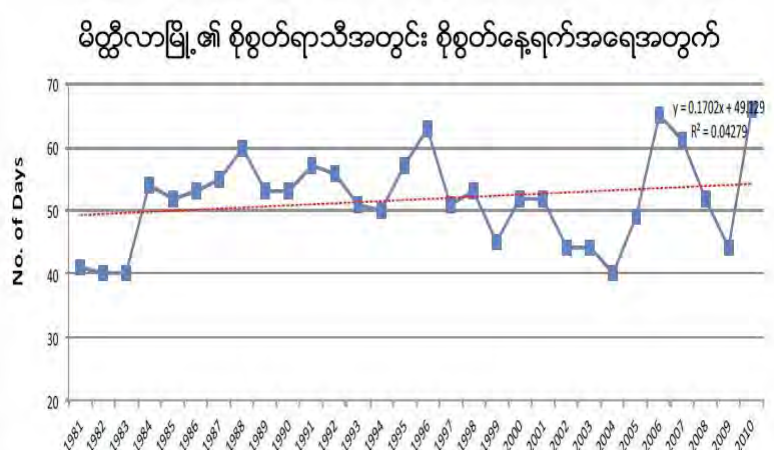
၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် ယင်းရာသီ အတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေ့ရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေ့ရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

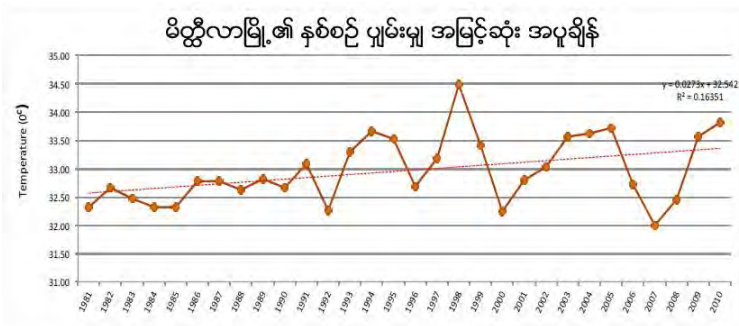
အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုဖြင့်သော စိုစွတ် နေ့ရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

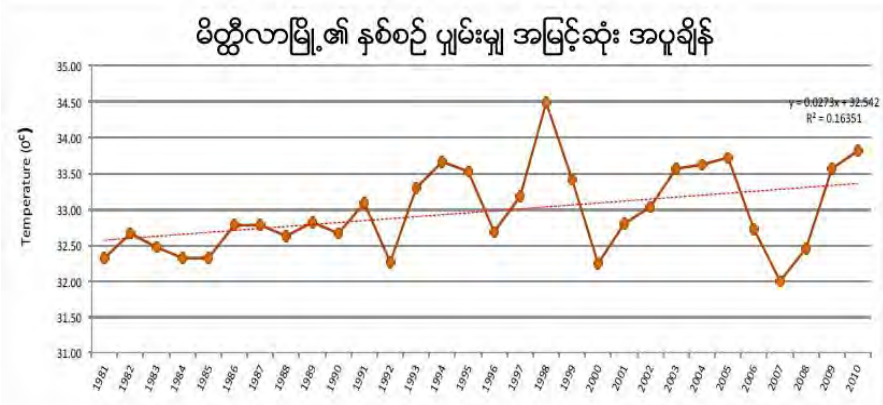
ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့်၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင်၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊ နှင့်၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နိုင်းယုဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် သာမန်အားဖြင့်

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ၃ညသည် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း ၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ဆွာတောကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် နှင့် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ
၁။	မိုးခေါင်ခြင်း	၁၉၆၆ ၁၉၈၂	အစာရေစာရှားပါးခြင်း။ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း။ နွား(၂)ကောင် သေဆုံး	ပြောင်း၊ ပဲ၊ ဂျုံဆန်များ စားခဲ့ရသည် (၃)လ မိုင်(၂၀)ဝေးသော အင်ပင်ဝရွာသို့ နွားစာသွားရိတ်ခဲ့ရသည်။
၂။	လေပြင်းတိုက်ခြင်း	၁၉၉၅ ၂၀၁၂	အိမ်(၄)လုံး အမိုးလန်သွားခဲ့သည်။ အိမ်(၂)လုံး အမိုးလန်သွား၍ ကျောင်းရေတွင်း အမိုးလန်သွားခဲ့သည်။	ရပ်ရွာမှကူညီ၍ ဆောက်ပေးခဲ့သည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည် မိုးခဲ့ရသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ အလည်ရွာအုပ်စု၊ ဆွာတောကျေးရွာတွင် ဆိုးရွားလှသော ဘေးအန္တရာယ်ဟူ၍ မရှိပါ။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် မိုးခေါင်ခဲ့ရာ လူအများ အစာရေစာ ရှားပါးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း စသည့် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် အစာရေစာ ရှားပါးသဖြင့် ပြောင်း၊ ပဲ၊ နမ်းဖတ်၊ ဂျုံဆန်စသည်တို့ကို အစားအစာ အဖြစ် စားသုံးခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ဆက်လက်မိုးခေါင်သဖြင့် တိရစ္ဆာန်များ အစာရေစာ ရှားပါး ခြင်းကြောင့် နွား(၂)ကောင် သေဆုံးခဲ့ပါသည်။ ဆွာတောရွာ နှင့်မိုင် (၂၀)ခန့်ကွာဝေးသော အင်ပင်ဝရွာသို့ နွားစာ သွားရိတ်၍ နွားများအား အစာကျွေးခဲ့ရပါသည်။

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် လေပြင်းတိုက်ခတ်ခဲ့ရာ အိမ် (၄)လုံး အမိုးလန်သွားခဲ့ပါသည်။ ထိုအိမ်များကို ပြန်လည် မိုးရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်ကို အိမ်ရှင်များမှ အကုန်အကျခံ၍ လုပ်အားကို ရပ်ရွာမှ ကူညီ၍ မိုးပေးခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် လေပြင်းတိုက်ခဲ့ပြန်ရာ အိမ်(၂)လုံး အမိုးလန်၍ ကျောင်းရေတွင်းတွင် မိုးထားသော အဆောက်အဦ အမိုးလန်သွားပါသည်။ ၎င်းကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်မိုးခဲ့ရပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ အလည်ရွာအုပ်စု၊ ဆွာတောကျေးရွာ၏ "ရာသီခွင်ပြ ဇယား"။

အကြောင်းအရာ	တန်ခူး	ကဆုန်	နယုန်	ဝါဆို	ဝါခေါင်	တော်သလင်း	ထိတင်ကျွတ်	တန်ဆောင်	ဒုတိတော်	မြာဆွဲ	မာပိုတွဲ	တပေါင်း
ရာသီဥတုအခြေအနေ												
စပါး		-									-	-
သောက်စဉ်းငရု												
ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးသော သီးနှံ	-	နှမ်း၊ ဝဲစဉ်း၊ ငရုတ်	စပါး	စပါး	စပါး	-	လှလားပဲ	-	-	-	-	-
ဝမ်းစာဖူလုံဖူး												
အက်ငွေများသားလ												
အလုပ်ချိန်	နည်း	နည်း	များ	များ	များ	များ	အသင့်အတင့်	များ	နည်း	များ	နည်း	နည်း
ဧကပါမြစ်ဖွားသောလ (လှူ)	ဆွေးမိတ်	ဆွေးမိတ်	-	-	-	တုတ်ထွေး	-	နွားစေး	နွားစေး	နွားစေး	နွားစေး	-
ဧကပါမြစ်ဖွားသောလ (တိရစ္ဆာန်)	ကြက်နာကျ	နွားအိတ်	နွားအိတ်	-	-	-	-	ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ် (နွား)	ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ်	နွားနာလျှာနာ	နွားနာလျှာနာ	နွားနာလျှာနာ
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်	အမှုချိန်လွန်ကဲလေကြမ်းစိုက်	လေဆင်နှာမောင်း	-	မိုးမြီး	မိုးခေါင်	အမှုချိန်လွန်ကဲ	မိုးစွေ	အခဲအားလှိုင်မြတ်	အခဲအားလှိုင်မြတ်	အခဲအားလှိုင်မြတ်	-	လေဆင်နှာမောင်း

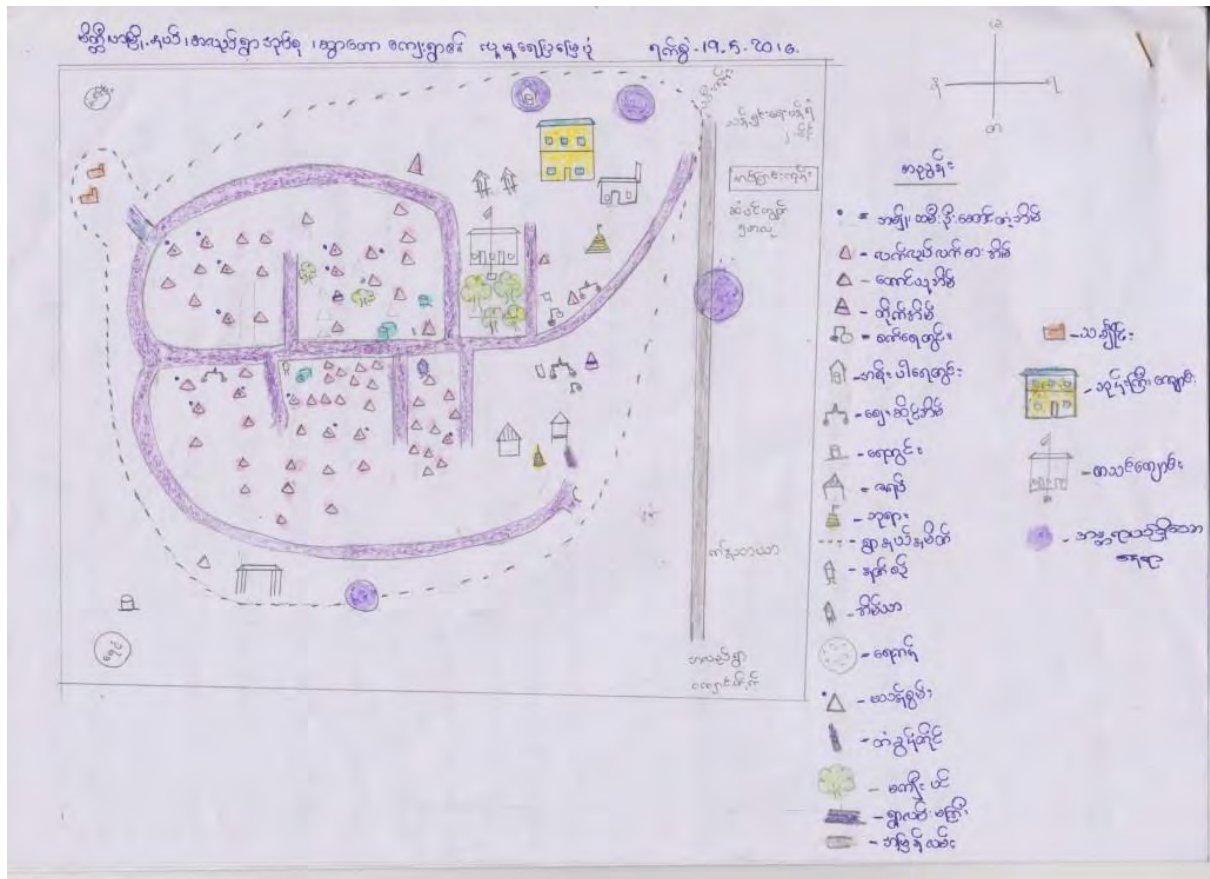
သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ် ရည်ရွယ်ချက်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ အလည်ရွာအုပ်စု၊ ဆွာတောကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုမှာ တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်နှင့် တော်သလင်းလများတွင် ပူပြင်း၍ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် မိုးများပါသည်။ ဆွာတောကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးအား စပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ နယုန်လတွင် ပျိုးထောင်၍ ဝါဆိုလတွင် ထိုပျိုးများကို နှုတ်၍ လယ်အတွင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်း၍ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ဝါခေါင်နှင့် တော်သလင်းလများတွင် အပင်ကြီးထွား၍ သီတင်းကျွတ်လတွင် အနံ့ ထွက်ပါသည်။ တန်ဆောင်မုန်းလ စပါးနံ့များ ရင့်သောအခါ ရိတ်သိမ်းကြပါသည်။

ဆွာတောကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေအနေဖြင့် ဝါဆိုလမှ နတ်တော်လအထိ ပေါများစွာ သုံးစွဲရသော် လည်း ကျန်လများတွင် အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ဆွာတောကျေးရွာတွင် ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ ကဆုန်လတွင် နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ နယုန် ငရုတ်နှင့် ဝါဆိုမှ တော်သလင်းထိ မိုးရွာခြင်းပေါ် မူတည်ပြီး စပါးစိုက်ပျိုးကြပါ သည်။ မိုးကောင်းရေသောက်ဖြစ်သောကြောင့် မိုးရွာမှသာ စိုက်ပျိုးကြရပါသည်။ စပါးရိတ်ချိန်တွင် ကုလားပဲကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ဆွာတောကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမှာ တန်ခူးလမှ ဝါဆိုလအထိ နည်းပါးပြီး ကျန်လများတွင် ဝမ်းစာအသင့်အတင့် ရှိကြပါသည်။

ဆွာတောကျေးရွာ၏ ထွက်ငွေများသော လများမှာ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် စပါးစိုက်ပျိုးရသောကြောင့် ထွက်ငွေများပြီး သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလများတွင် ဘုရားပွဲရှိသောကြောင့် ထွက်ငွေ အများဆုံးဖြစ်ပါ သည်။ ကျန်လများတွင် ထွက်ငွေအသင့်အတင့် ရှိပါသည်။ ဆွာတောကျေးရွာတွင် အလုပ်ချိန်အနေဖြင့် နယုန်လမှ တော်သလင်းလထိ အလုပ်ချိန်များသော လများဖြစ်ပြီး တပို့တွဲလမှ ကဆုန်လအထိ အလုပ်ချိန်နည်းသော လများ ဖြစ်ပါသည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုအနေဖြင့် တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် ပူပြင်းသောကြောင့် ချွေးမိတ်ပေါက် လေ့ရှိပြီး၊ မိုးအကုန် ဆောင်းအကူးဖြစ်သော သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလများတွင် တုတ်ကွေးဖျားလေ့ရှိပါ သည်။ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလများတွင် အအေးပိုသောကြောင့် နှာစေး၊ ချောင်းဆိုး၊ အအေးမိသော ရောဂါများ ဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဖြစ်ပွားသော လများမှာ တန်ခူးလတွင် ကြက်များ ကြက်နာ ကျလေ့ရှိပြီး ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် နွားများ ဆီးအောင့်ကြပါသည်။ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်လများတွင် နွား များ ပေါင်ပုတ်၊ လက်ပုတ် ရောဂါဖြစ်လေ့ရှိပြီး ပြာသို၊ တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလများတွင် နွားများ ခွာနာ၊ လျှာနာ ဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အနေဖြင့် တန်ခူးလတွင် အပူချိန်လွန်ကဲ၍ တပေါင်းနှင့် ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် လေဆင်နှာမောင်း တိုက်ပါသည်။ ဝါဆိုလတွင် မိုးကြီး၍ ဝါခေါင်လတွင် တစ်ခါတစ်ရံ မိုးခေါင်တတ်ပါသည်။ တော်သလင်းလတွင် တော်သလင်းနေ ပုစွန်သေ ဆိုသော ဆိုရိုးစကားအတိုင်း အပူချိန်ပြင်းပြီး သီတင်းကျွတ်လတွင် မိုးစွေတတ်ပါသည်။ တန်ဆောင်မုန်းလမှ တပို့တွဲလအထိ ဆောင်းတွင်းဖြစ်သောကြောင့် အအေးပိုပြီး တစ်ခါတစ်ရံ အအေးလှိုင်း ဖြတ်လေ့ရှိပါသည်။ မိုးကြီးသော လများတွင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ် ရည်ရွယ်ချက်

ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်၊ လူမှုရေးအခြေအနေနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုပြမြေပုံကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ၏ အခြေအနေနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည် ထိတ်လန့်စရာ အဖြစ်အပျက်များ၊ ဖိစီးမှုများကို သိသာစွာ မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ သဘောသဘာဝက တရားဝင်သတ်မှတ်ထားတဲ့(သို့)ရည်ရွယ်ထား တဲ့ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခံ နယ်မြေနှင့် နီးပါသည်။ ထိုနယ်မြေအတွင်းမှာ ပျောက်ကွယ်လုနီးပါး ဖြစ်နေသော သားကောင်နှင့် သစ်ပင်ကြီးများ မရှိတော့ပါ။ လူသား(သို့)သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဆက်စပ်သော ဖြစ်စဉ်တွေ ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရည်အသွေး လျော့ကျခြင်းသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရည်အသွေး

လျော့ကျစေသော ရပ်ရွာ အတွင်းက အကြောင်းတွေက သစ်ပင်များ မရှိခြင်းကြောင့် မိုးလေဝသမှန်ကန်မှု မရှိတော့ ပတ်ဝန်းကျင် ခြောက်သွေ့မှုများ ဖြစ်လာပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ အများဆုံး နေထိုင်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အိမ် ထောင်စုများသည် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ဆံပင်ကျွတ်ရှင်း၊ ပန်းရံစသည့် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြပြီး မတူကွဲပြား သည့် အသက်မွေးမှု ပုံသဏ္ဍာန်များ လုပ်ကိုင်မှု မရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် ငွေကြေး အနည်းငယ်၊ သဘာဝသယံဇာတ နှင့် လူအင်အားအရင်းအမြစ်များ ရှိပါသည်။ လယ်ယာမြေများသည် မြေဆီလွှာပျက်စီးမှုများ ပြောင်းလဲလာပါသည်။ လူဦးရေ တိုးပွားလာပါသည်။ ထိုသို့ တိုးပွားလာမှုကြောင့် အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်း၊ စီးပွားရေး အဆင်မပြေခြင်း များ ဖြစ်လာပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများသည် အစားအစာ၊ ရေ၊ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းဈေးသို့ လက်လှမ်းမီမှု ရှိကြပါသည်။ အရင်းမြစ်များမှာ- ဆိုင်ကယ်၊ စက်ဘီး၊ ကားများ ရှိပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ရွာ၏ အဓိက ဘေးအန္တရာယ်တွေက ရွာ၏ အရှေ့ဘက်အမြန်လမ်းမကြီးပေါ်တွင် ကလေးများ ကျောင်းတက်သွားရာတွင် အသက် အန္တရာယ်စိုးရိမ်ရခြင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင်းရှိ ရေကန်နှင့်ရေတွင်း၊ ရွာ၏တောင်ဘက် ချောက်ကမ်းများသည်လည်း အသက်အန္တရာယ်စိုးရိမ်ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံလာလျှင် ကြုံရင် ကြုံသလို ဖြေရှင်းပြီး သွားကြပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ထိခိုက်လွယ်သူတွေမှာ- မသန်စွမ်း၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကလေး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုး သမီးများဖြစ်ကြပြီး အရင်းအမြစ်များ အနည်းငယ် ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့တဲ့အခါမှာ ထိခိုက် လွယ်သော အုပ်စုတွေက ပို၍ ထိခိုက်ပျက်စီးတာတွေ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားခဲ့သော နေရာတွင် လူပေါင်းစုံ နေထိုင်ကြပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုမှာ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပေါ်လျှင် လွတ်မြောက်နိုင်သော နည်းလမ်းမသိပါ။ ဘေးဒဏ်ခံ အဆောက်အဦမှာ ခိုလှုံခွင့်နှင့် အခြားသော လူမှုရေး ဝန်ဆောင်မှုတွေကို လက်လှမ်းမီမှု ရှိပါသည်။ ကလေးများသည် ကျေးရွာတွင် ရွာ၏ အရှေ့ဘက် ကလေးပျော်နေရာကို အကြိုက်ဆုံးဖြစ်ပြီး မိမိတို့ မနှစ်သက် သော နေရာမရှိပါ။ ကလေးများသည် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင် မိမိတို့အတွက် ခိုလှုံရာနေရာများကို အမြန်ဆုံး ရောက်နိုင်သော နည်းလမ်းများကို မသိရှိကြပါ။ ရွာ၏ အရှေ့မြောက်ဘက် အင်ကြင်းကုန်း ကျေးရွာသို့ အမျိုးသမီး များ ဆံပင်ကျွတ်ရှင်း၊ မြောက်ဘက် သီးကုန်း တိုးဂိတ်တွင် သန့်ရှင်းရေး၊ ပန်းရံလုပ်ကြပါသည်။ အခြား မူဆယ်၊ တောင်ကြီး၊ မန္တလေး နှင့် ရန်ကုန်သို့ ပန်းရံအလုပ်ကို သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ဝါးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူနိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ အပေါ် ဝါးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရရှိနိုင်သလား? (တစ်ပြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လေ့ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း
ဆန်စပါး	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများက ဝါးအန္တရာယ် ကျရောက်နေချိန်မှာ ဝမ်းစာအဖြစ် ဖူလုံမှုကို ကူညီပေးတယ်။	ပိုးကျတယ်။ မိုးခေါင်၊ မိုးကြီးတဲ့ ဝါးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ စိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ် မသိတဲ့အတွက်။	ပိုးသတ်ဆေးဖြန်းပြီး ကာကွယ်နိုင်တယ်။ သစ်ပင်တွေ လျော့ခတ်ပြီး ကာကွယ်နိုင်တယ်။	ကောင်းမွန်တဲ့ ဆေးဝါး၊ ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးနိုင်တဲ့ သီးနှံတွေ လိုအပ်တယ်။ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် ပေးတဲ့ ဟောပြောပွဲတွေ လိုအပ်တယ်။
ဆိုင်ကယ်၊ သစ်စက်၊ လှည်း	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပစ္စည်းများက ဝါးအန္တရာယ် ဖြစ်နေချိန်မှာ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကောင်းမွန်တယ်။ (ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အလုပ်သွားရာ ကူညီတယ်)	တိုက်မိ ခိုက်မိတာတွေရှိမယ်။ မိုးကြီး၍ သွားရေး လာရေး ခက်ခဲ လာတယ်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နှောင့်နှေးခြင်း ဖြစ်တယ်။	လမ်းများ ပြုပြင်မယ်။ ဆေးရုံ ဆေးခန်းတွေကို သွားပြီး ကာကွယ်ပေးလို့ရတယ်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွေ လိုအပ်တယ်။ လုံခြုံတဲ့ နေရာတွေမှာ ထားပြီး ကာကွယ်လို့ရတယ်။	ပျက်စီးနေသော လမ်းများကို ပြုပြင်ပေးရန် လိုအပ်တယ်။
ပန်းရံ၊ လက်သမား	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စားဝတ်နေရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး တွေမှာ ကူညီတယ်။(ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးတွေ မှာလည်း ကူညီတယ်)	အဆောက်အအုံမခိုင်တဲ့အတွက် ပြိုကျတာတွေ ဖြစ်မယ်။ နေပူချိန် ဖျားနာတာတွေ ရှိမယ်။ မိုးရွာ၊ ခိုက်မိ တိုက်မိတာတွေဖြစ်မယ်။	အဆောက်အအုံတွေ ခိုင်ခန့်အောင် ဆောက်လုပ်ရမယ်။ မိုးရွာနေလျှင် လုံခြုံတဲ့နေရာတွေ မှာ ခိုလှုံနေပြီး ကာကွယ်လို့ရတယ်။	ကောင်းမွန်တဲ့ ပစ္စည်းတွေ လိုအပ်တယ်။ လုပ်ငန်းနည်းစနစ်တွေ ကျွမ်းကျင်တဲ့ လုပ်ဆောင်မှုတွေ လိုအပ်တယ်။
မွေးမြူရေး	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ အပေါ် ဝါးအန္တရာယ်များ ကျရောက်နေချိန်မှာ လူတွေ အတွက် ဝမ်းစာ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ တိရစ္ဆာန်တွေကို ရောင်းချအသုံးပြုနိုင်တယ်။ ကူညီတယ်။	ခွာနာ၊ လျှာနာအပြင် ရောဂါအမျိုးမျိုးကျရောက်နိုင်တယ်။ မိုးခေါင်ပြီး အစားအစာရှားပါးမှုကြောင့် တိရစ္ဆာန်တွေ သေဆုံးတာတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ (ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု)	တိရစ္ဆာန်ကုနဲ့ ကုသပေးနိုင်တယ်။ အိမ်တွင်း ဆေးမီးတိုဖြင့်လည်း ကုသပေးပြီး ကာကွယ်လို့ရတယ်။	(၁)လ တစ်ခါ ပုံမှန် လာရောက်ကုသပေးရန် လိုအပ်တယ်။ တိရစ္ဆာန်နှင့် ရောဂါနဲ့လည်း ကိုက်ညီတဲ့ ဆေးဝါးလည်း လိုအပ်တယ်။ တိရစ္ဆာန်များကို အခမဲ့ကုသပေးရန်လည်း လိုအပ်တယ်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ် ရည်ရွယ်ချက်

ဆွာတောကျေးရွာအတွင်းတွင်ရှိသော အရင်းအမြစ်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အမျိုးအစားများကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ထိုအရာများသည် ဝါးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုအပေါ် မည်သို့ ကူညီနိုင်မည်ကို သိရှိနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဝါးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာပါက မည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေရှိနိုင်သလဲဆိုသည်ကို သိရှိနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်များ ထိခိုက်မှုမှ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန်အတွက် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်နိုင် ၍ အမြန်ဆုံးပြန်လည် ထူထောင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သိနိုင်ရန်အတွက် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

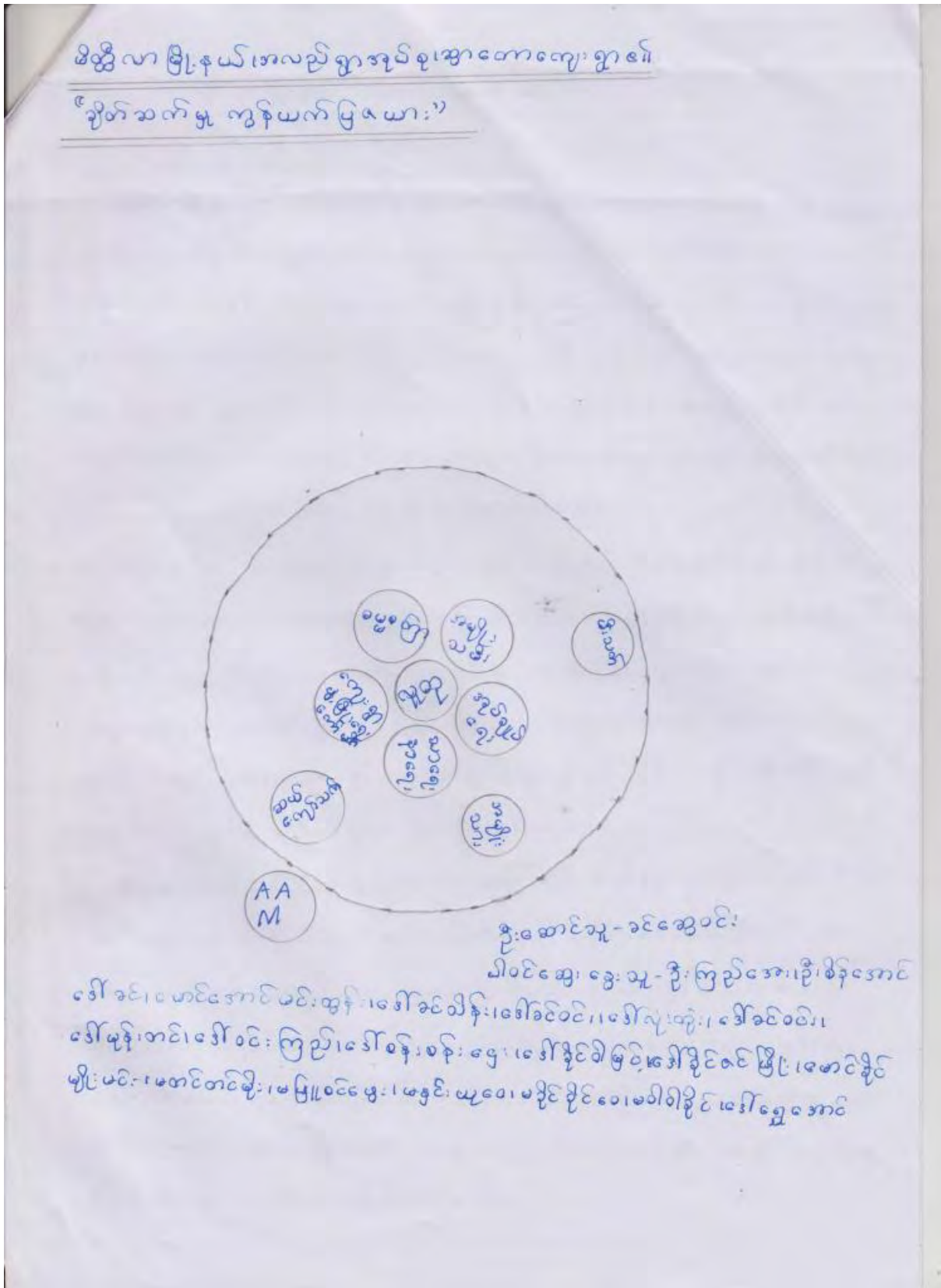
ဆွာတောကျေးရွာသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် ဆန်စပါးကို အဓိက စိုက်ပျိုးပါသည်။ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း အဖြစ် ဆန်စပါးက ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဝမ်းစာအဖြစ် ကူညီပေးပါသည်။ သို့သော် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းများအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်နိုင်ပါသည်။ မိုးများကျခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ မိုးကြီးခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လူများမှ ပိုးသတ်ဆေးများဖြန်း၍ ကာကွယ်ရပါသည်။ မိုးခေါင်သည့်အတွက် သစ်ပင်များ လျှော့ခုတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်စပါးအပေါ် ပိုးများကျသောကြောင့် ကောင်းမွန်တဲ့ ဆေးဝါးတွေနှင့် ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်တွေ လိုအပ်ပါသည်။

ဆွာတော ကျေးရွာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် ဆိုင်ကယ်၊ သစ်စက်၊ လှည်းများ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ လူများအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်ကျနေချိန်တွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးအနေဖြင့် အထောက်အကူပြုပါသည်။ သို့သော် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်ပါသည်။ ထိခိုက်မှုတွေ(လူ) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ သွားရေး၊ လာရေး ခက်ခဲပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးများ မကောင်း သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ လမ်းများပြုပြင်ခြင်း၊ ဆေးရုံ ဆေးခန်းတွေကို လက်လှမ်းမီသွားခြင်း၊ ပစ္စည်းများကို လုံခြုံတဲ့နေရာတွေမှာ ထားရမယ်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွေလုပ်ပြီး ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။

ဆွာတောကျေးရွာတွင် တောင်သူပြီးချိန်၊ မိတ္ထီလာမြို့သို့ ပန်းရံ၊ လက်သမားများအဖြစ် ဝမ်းစာအတွက် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လူအများအပေါ် စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အခြားနေရာများတွင် ဖူလုံခြင်း ရှိပါ သည်။ သို့သော် အလုပ်လုပ်ရာတွင် ထိခိုက်မှု၊ မိုးရွာလျှင် ဖျားနာခြင်းများ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်သည့် အတွက် အဆောက်အဦများ ခိုင်ခန့်ရန်နှင့် မိုးများရွာလျှင် လုံခြုံသော နေရာများတွင်နေရန် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကောင်းမွန်တဲ့ ပစ္စည်းများလုပ်ငန်းတွင် နည်းစနစ်များ ကျွမ်းကျင်မှုတွေ လိုအပ်ပါသည်။

ဆွာတောကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးအနေဖြင့် နွား၊ ဆိတ်၊ သိုး၊ ကြက်၊ ဝက်များ မွေးမြူကြပါသည်။ သို့သော် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းအနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျချိန်တွင် ဝမ်းစာအဖြစ် ကူညီပေးသည်။ ထို့ပြင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေးများတွင်လည်း အထောက်အကူပြုပါသည်။ (ရောင်းချ)တိရစ္ဆာန်များအပေါ် ဘေးအန္တရာယ် အနေဖြင့် ရောဂါအမျိုးမျိုး ကျရောက်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လျှင် တိမွေးကုများကို ခေါ်၍ ကုသပေးရပါသည်။ ထို့ပြင် တိမွေးကုများ မလာနိုင်ပါက အိမ်ရှိ ဆေးမီးတိုဖြင့် ကုသပေးရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၁ လ တစ်ကြိမ် ကုသပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်နှင့် ရောဂါကိုက်ညီတဲ့ ဆေးဝါးလိုအပ်၊ တိရစ္ဆာန်များ ဆေးကုရာ အခမဲ့ ကုသပေးရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ အလည်ရွာအုပ်စု၊ ဆွာတောကျေးရွာတွင်းတွင် အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ အမျိုးသားအဖွဲ့၊ ဓမ္မစကြာအဖွဲ့၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီအဖွဲ့၊ သာရေး၊ နာရေး၊ မီးသတ်နှင့် ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့ဟူ၍ (၈)ဖွဲ့ရှိပါသည်။ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းမှာ အက်ရှင်အေဒ်တစ်ဖွဲ့သာ ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း တွင် သာရေး၊ နာရေးပွဲများရှိလျှင် ဂေယျာဝစ္စလုပ်ခြင်း၊ ဧည့်ကြိုလုပ်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ အမျိုးသားအဖွဲ့မှာလည်း သာရေး၊ နာရေးများတွင် ရေနွေးတိုက်ခြင်း၊ ပန်းကန်များ ထုတ်ခြင်း စသည်များကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း လုပ်ငန်းများတွင် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော နေရာများတွင် ပါဝင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအဖွဲ့သည်လည်း အက်ရှင်အေဒ်နှင့် ပူးပေါင်း၍ ရပ်ရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရပ်ရွာလူထုနှင့် ပူးပေါင်း၍ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ သာရေး၊ နာရေးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးပွဲများရှိလျှင် လုပ်ငန်းများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ထမင်း၊ ဟင်းချက်ပြုတ်ခြင်း များ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ဓမ္မစကြာအဖွဲ့သည် ဝါတွင်းအခါကာလများတွင် ဓမ္မစကြာ ရွတ်ကြပါသည်။ မီးသတ်အဖွဲ့သည် နွေရာသီ၌ မီးများဂရုစိုက်ကြရန် လိုက်လံဆော်ကြခြင်း၊ မီးချိတ်မီးကဒ်များ စစ်ဆေးခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ဆယ်ကျော် သက်အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်းရှိလမ်းများ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ခြင်း၊ အမှိုက်ကောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ဝိုင်းဝန်းပူးပေါင်း၍ ချမှတ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို အများဆုံး လုပ်သောအဖွဲ့မှာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီအဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။

နည်းကိရိယာ (၁၁) ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

ရပ်ရွာမှာ တရားဥပဒေကာကွယ်ပေးထားသော နေရာနှင့် မနီးပါ။ သက်ရှိများ၏ မျိုးစိတ်တွေ မရှိပါ။ စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်မှုသည် ဒီရေတောများနှင့် မနီးပါ။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကို ဖြစ်စေသော ခေါင်းပုံဖြတ်မှုတွေ မရှိပါ။ သို့သော် အမြန်လမ်းမကြီး ဖောက်ရာတွင် ရှိပါတယ်။ ထိုသို့ လုပ်ခြင်းကြောင့် သစ်တော ပြုန်းတီးမှုမရှိပါ။ လယ်ယာမြေ ပထဝီအနေအထားပြောင်းလဲမှု မရှိပါ။ စီမံကိန်း အစီအစဉ် လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံတွေ ခုတ်ပစ်၍ ပြုန်းတီးသွားပါတယ်။ သစ်ပင်များ မီးရှို့၍ ယာမြေသစ် တိုးချဲ့မှုတွေ ရှိပါတယ်။

စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်မှုသည် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တွေ မရှိပါ။ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း၊ သုသာန်တွေ ပျက်စီးသွားတာမျိုး မရှိပါ။ ထင်ရှားသော နေရာ၊ အဆောက်အဦတွေ အကျိုး သက်ရောက်မှု မရှိပါ။ လူနည်းစု ပုံစံပြောင်းလဲမှု မရှိပါ။

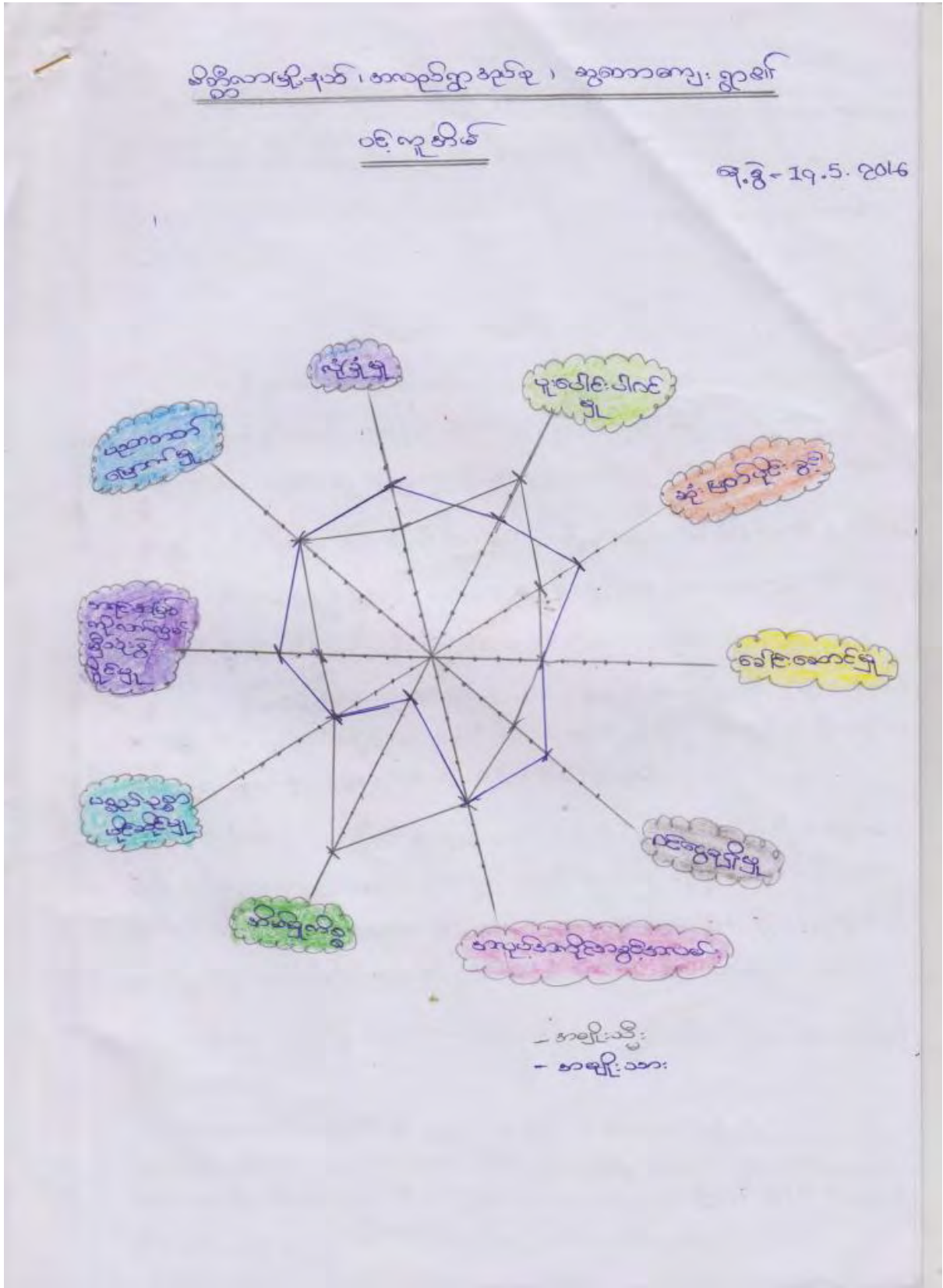
ညစ်ညမ်းမှု ပုံစံ

မြစ်ချောင်း၊ စမ်းချောင်းတွေ နားမှာတော့ မရှိပါ။ ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတုမြေဩဇာတွေ အသုံးပြုမကြောင့် ပျက်စီးမှု မရှိပါ။ ရပ်အတွင်း ဆူညံမှုတွေ ဖြစ်စေမှု မရှိပါ။ ဒီဇယ်၊ အင်ဂျင်သုံးစွဲမှု မရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှု မရှိပါ။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေကြောင့် ညစ်ညမ်းမှု မရှိပါ။ လုပ်ဆောင်မှုက ထိခိုက်လွယ်မှုကို ဖြစ်စေမှု မရှိပါ။ သဘာဝ မြေဩဇာ ထည့်ခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာတွေ ကောင်းစေပါတယ်။ အများပြည်သူနှင့် လုပ်ဆောင်စေသည့် ဝန်ဆောင်မှု ကောင်းပါတယ်။ ရှေးရိုးစွဲ အရင်းအမြစ်တွေကို ကောင်းမွန်အောင် လုပ်နေတာမရှိပါ။ စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု မဖြစ်စေပါ။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပိုင်းကို အဓိကလုပ်ဆောင်ပါသည်။
အမျိုးသမီး	ကျေးရွာထဲတွင် သာရေးနားရေးကိစ္စများတွင် အဓိကလုပ်ဆောင်ပါသည်။
ဆယ်ကျော်သက်	ကျေးရွာထဲတွင် အမှိုက်ကောက်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ပါသည်။
မီးသတ်	မီးဘေးလုံခြုံရေးအတွက်လုပ်ဆောင်ပါသည်။
ဓမ္မစင်္ကြံ	ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ အပတ်စဉ်ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်
ရှည်ရှည်ချက်

ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများ၏ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် အဆင့်အတန်းများကို နားလည်သဘောပေါက် ရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသုံးသပ်ချက်သည် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးရှုထောင့်မှနေ၍ အမျိုးသမီးများ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရည်စွမ်းကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုအတွင်း ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုများဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းကြောင့် အလုပ်လုပ်ကိုင် ရွာတွင် အဆင်ပြေချောမွေ့မှုများရှိပါသည်။ ရပ်ရွာတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အမျိုးသားများသာ ဆုံးဖြတ်ကြပြီး အမျိုးသမီးများက ကျေးရွာ၏ လုပ်ဆောင်မှုများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ကြပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ အမျိုးသမီးကို နေရာပေးမှုမရှိခြင်း၊ အိမ်မှုကိစ္စတွင် အချိန်ပေးနေရသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အရင်းအမြစ်နှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ဖို့နှင့် အခွင့်အလမ်းကို တန်းတူရရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်ဆောင်ရာတွင် အမျိုးသမီးသည် ဝင်ငွေမရသည့် လုပ်ငန်းများကို ပို၍လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ ဝင်ငွေရရှိမှုမှာ အမျိုးသားများက အများဆုံးရရှိပြီး အမျိုးသမီးများမှာ ဝင်ငွေရရှိမှု နည်းပါသည်။ ပညာရေး တတ်မြောက်မှုတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတန်းတူရရှိပါ သည်။ အမျိုးသမီးများ ရင်ဆိုင်နေရသည့် ထိခိုက်လွယ်မှုများကို ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရင်းတွေက ရှေးရိုးစွဲ အယူအဆတွေကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများက အမျိုးသားများထက် အားနွဲ့ခြင်း၊ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်က ယုံကြည်မှု အားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် လုံခြုံစေမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ အမျိုးသမီးတို့အတွက် မတူညီသည့် ထိခိုက်လွယ်မှုက မိဘများက ထိန်းချုပ်နိုင်မှု၊ ဝင်ငွေရရှိမှု နည်းခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် နေရာပေးမှု မရှိခြင်းတို့ ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ပစ္စည်းများကို ရရှိမှု(သို့)ထိန်းချုပ်နိုင်မှု ရှိခဲ့လျှင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်လာနိုင်ခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များကို လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲလာနိုင်ခြင်းနှင့် မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် ယုံကြည်မှုရှိလာခြင်းများ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ယခုအချိန်မှာ အမျိုးသမီးများက ဝင်ငွေရရှိမှု နည်းခြင်း၊ အိမ်မှုကိစ္စ များကို အချိန်ပေးလုပ်ဆောင်နေခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင် အမျိုးသမီးများသည် မိမိတို့ တက်လမ်းအတွက် ရှာဖွေနိုင်သော တက်လမ်း နှင့် အခွင့်အရေးတွေ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ထိခိုက်လွယ်မှု လျော့ချ စေရန် ရှိနေသည့် နည်းလမ်းများမှာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများကို တီထွင်ကြံဆမှုများ လုပ်ဆောင်ရမည့် နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုရပါမည်။

ပဋိပက္ခဖြစ်နေသည့်အချိန်တွင် အမျိုးတို့အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေရေးရာများ နှင့် ချိတ်ဆက်၍ ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးတို့၏ ရေရှည်တည်တံ့သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှာ လက်မှု အိမ်တွင်းအတတ်ပညာနည်း သင်တန်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ လိုအပ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးတို့၏ ကျား၊ မရေးရာ ကွန်ယက်တွင် လုံခြုံမှု၊ အရင်းအမြစ်ကို လက်လှမ်းမီ သုံးနိုင်မှု၊ ဦးဆောင်မှုသည် ထိခိုက်လွယ်မှု ကဏ္ဍများကို စီမံ ကိန်း

သုံးသပ်ချက် နှင့် သက်ရောက် ဆန်းစစ် လေ့လာချက် ညွှန်းကိန်းများအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ မတူညီတဲ့ အုပ်စုများအတွက် လူ့အခွင့်အရေးတွေ ပြည့်စုံမှု မရှိပါ။ ကျား၊ မ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ရှေးရိုးစွဲ အယူအဆများ ရှိပါသည်။ အကြောင်းမှာ မိဘတွေက ယောက်ျားလေးတွေနဲ့ အတူတူမနေရခြင်း၊ အပြင်ကို တစ်ယောက်တည်း မသွားနဲ့ လုံခြုံမှု မရှိခြင်း၊ ယောက်ျားတွေဆို ကျားကျားလျားလျားနေရမယ်။ မိန်းကလေးဆို အိမ်မှုကိစ္စကိုပဲ လုပ်ရမယ် ဆိုသည့်အကြောင်းအရာများ ရှိပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ဆွေးနွေးပွဲအစတွင် မအေးပပမျိုးမှ ဦးဆောင်ကာ ဒီရွာမှာ ဘာအဖွဲ့အစည်းတွေ ရှိလဲဟု မေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ မီးကင်းအဖွဲ့များရှိသည် ဖြေကြရာ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ထိုအဖွဲ့တွေမှ ဘာတွေလုပ်ကြလဲဟုမေးရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ရွာ၏ လုပ်ငန်းတော်တော် များများတွင် လုပ်ဆောင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့မှ သာရေးနာရေး၊ ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြသည်။ မီးကင်းအဖွဲ့မှ မီးဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးများအား လုပ်ဆောင် ပေးပါသည်ဟု ပြောကြသည်။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ရပ်ရွာထဲတွင် ရာသီဥတု နှင့်ဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရန်အဖွဲ့ ဖွဲ့ထားလားဟုမေးရာ ဆွေးနွေးသူများမှ အဖွဲ့ဖွဲ့ထားခြင်းတော့မရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်အချင်းချင်းစုပြီး သီးနှံများအား ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသော သီးနှံများ ပြောင်းစိုက်ခြင်း၊ ရေအိုင်သေးသေးများထဲမှ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးတာမျိုးရှိသည်ဟု ပြောကြသည်။ အခြားဘေးအန္တရာယ် ကြီးကြီးမားမားမရှိသောကြောင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးများ မရှိပါဟု ပြောခဲ့ ကြသည်။

ဦးဆောင်သူမှ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ မကျရောက်ဖူးဟုပြောလို့မရဘူး အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်တယ်ဒါကြောင့် အခုဒီရွာလေးမှာ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်များလိုအပ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည်။ ဥပမာ - လေမုန်တိုင်းဖြစ်ပွားခဲ့လျှင် ခိုင်ခံ့သောအဆောက်အအုံ လုံလောက်သော အစားအစာ၊ ရေ စသည်တို့ လုံလောက်စွာ ထားရန်လိုအပ်ကြောင်း အသေးစိတ်ပြောပြခဲ့သည်။ အပူဒဏ်ပြင်းထန်ပါက သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေထိုင်မှုအကာအကွယ်လိုအပ်ကြောင်းပြောဆိုခဲ့သည်။

ဆွာတောကျေးရွာတွင် ယခုနှစ်အတွင်း ရာသီဥတုပို၍ ပူပြင်းလာပါသည်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့် အလေ့အထအနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။ နွေရာသီတွင် မီးဘေးအတွက် မီးချိတ်၊ မီးကဒါ၊ သဲ၊ ရေ၊ ခဲ စသည်တို့ကို ဆောင်ထားကြပါသည်။ လေဘေး၊ ရေဘေးများမှာ ၎င်းတို့ရွာတွင် ကြီးကြီးမားမား မဖြစ်ဖူးသောကြောင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိပါ။ ဒေသတွင်းရိုးရာ ဓလေ့ ဗဟုသုတများ ရှိပါသည်။ ဥပမာ- ပုရွက်ဆိတ်များ အတောင်ပေါက်လျှင် မိုးရွာတော့မည်။ သစ်ပင်များကို ကြည့်၍လည်း ခန့်မှန်းသည်။ ဥပမာ- “ထနောင်းကြောင်ခြစ် ဆူးရစ်ပွင့်ခါ မိုးမရွာ ရွာပါသော်လဲ မိုးမစဲ” စသည်တို့ရှိသည်။ တိရိစ္ဆာန်များကို ကြည့်၍လည်း ခန့်မှန်းကြသည်။

ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်သူဦးကြီးများသည် မိုးလေဝသကို နားထောင်ပြီး မိုးနည်းမည့်နှစ်တွင် ရေငတ်ဒဏ်ခံသော သီးနှံများ၊ မိုးကောင်းမည်ဟု ခန့်မှန်းရသော နှစ်များတွင် ရေကြိုက်သော သီးနှံများကို ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုး ကြပါသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများသည် ရေဒီယိုများကို နားထောင်၍ နွေရာသီတွင်သော်လည်းကောင်း၊ ဆောင်းရာသီတွင်သော်လည်းကောင်း ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသော အဝတ်အထည်များကို ဝတ်ဆင်ကြပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ

ရပ်ရွာအတွင်း မတူညီသော အိမ်ထောင်စုများ မရှိပါ။ အားလုံးသော သူတို့သည် မိမိတို့၏ နေအိမ်များကို သဘာဝဘေးဒဏ် ခံနိုင်အောင်တတ်နိုင်သလောက် ဆောက်လုပ်နေထိုင်ကြပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ခြင်းကြောင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း ဘေးအန္တရာယ်များကို ကြိုတင်သိရှိနိုင်ပြီး ကြိုတင်ကာကွယ်၍ နေထိုင်နိုင်သောကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးများပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
စာသင်ကျောင်းမှာ ဟောခန်းဖြစ်	စာသင်ရာတွင် ဆူညံ၍ စာသင်ရတာ အဆင်မပြေပါ	အစိုးရနှင့်ကျေးရွာ ကျောင်းသားမိဘများ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။
အိမ်သာမရှိ	အိမ်သာမှာ လုံလောက်မှုမရှိ၍ ကျန်းမာရေးထိခိုက်ပါသည်။	ကျေးရွာမိဘများမှ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက် နိုင်ပါသည်။
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ကစားရတာနောက်ကျလို့ အရိုက်ခံ နေပူ မသွားလို့ ရန်ဖြစ်ရင်	ကလေးတွေနိုင်တာ တာဝန်ယူခြင်း ပေါ့ပါးသော အရာများ
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	ကလေးများ ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်း ရသည်။	အနာဂါတ် ခေါင်းဆောင်ကောင်း ပေါ်ထွက်လာခြင်း
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	သာရေး၊ နာရေး၊ ပွဲသဘင်များ လာရ မည်။	ခေါင်းဆောင်၍ နေရာယူရ
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာကို မစားသုံးရခြင်း	မိဘများကို ကလေးအာဟာရ တိုက်ကျွေးဖို့ ပြောမည်။
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိဘများ ဆေးကုသမှု မရရှိခြင်း	ကျေးလက်/ကျန်းမာရေးကို ကလေးများ ဆေးကုသခံခြင်း
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ကျောင်းစာကို မသင်ချင်	ဆရာမများ ဖြေရှင်းပေးခြင်း
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	နေပူ၍ ကျန်းမာရေး ထိစေသည်	မိဘများက ကလေးနေပူမထွက်ရန် ပြောကြား ရန်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရည်ရွယ်ချက်

ဆွာတောကျေးရွာ၏ နည်းကိရိယာသည် ကလေးများအပေါ် သက်ရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ် နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဘေး ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ဆန်းစစ်လေ့လာရာတွင် အသုံးပြုသည်။ ၎င်းသည် ကလေးများအား သူတို့ နေ့စဉ် လိုအပ်ချက်များနှင့် သူတို့ဘဝနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် အခြားသက်ရောက်မှုများ မည်သို့ ရှိကြောင်းကို စဉ်းစားနိုင်ရန် ဖန်တီးပေးသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းသည် ကလေးများနှင့်အတူ အန္တရာယ်များမှ မည်သို့ ကာကွယ်နိုင်ကြောင်းကိုလည်း ရှာဖွေပေးသည်။

ဆွာတောကျေးရွာ၏ ကလေးများသည် ကျောင်းကို လက်လှမ်းမှီစွာ ပညာသင်ကြားနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျောင်းမှာ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းလုံလောက်မှု မရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ ကျောင်းတွင် စာသင်ခုံများမှာ ပျက်စီးနေ သောကြောင့် စာသင်ရာတွင် အခက်အခဲဖြစ်ပါသည်။ သန့်ရှင်းရေး လုပ်ရန်အတွက်လည်း ပစ္စည်းများ မရှိပါ။ ကလေးများ စာသင်နေချိန်တွင် မိုးရွာသောကြောင့် သွပ်များပေါက်နေ၍ မိုးမလုံပါ။ ကျောင်းခြံစည်းရိုးမှာလည်း ဆူးများဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောကြောင့် ကလေးအန္တရာယ်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းခြံစည်းရိုး လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းတွင် ကလေးအိမ်သာမှာ မရှိပါ။ ဆရာမ အိမ်သာ တစ်လုံးသာရှိပါသည်။ အိမ်သာလိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်း ဝန်းမှာ ကျယ်သော်လည်း ကလေးများ ဆော့ရန် လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ကျောင်းတွင် ကလေးများ ဆော့ရန်နေရာမှာ သန့်ရှင်းမှု မရှိပါ။ သစ်ပင်အရိပ်များလည်း မရှိပါ။ သစ်ပင်များလည်း စိုက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းတွင် ဆရာ/ဆရာမ လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။ ကလေး ရပ်ရွာရေးတွင် သင်္ကြန်ကာလတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။ Ad အဖွဲ့မှလည်း ဦးဆောင်၍ ရွာ၏ သန့်ရှင်းရေးများကို ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။ ရပ်ရွာလူကြီးများသည် ကလေးများပြောတာကို အရေးတယူ လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကျ်းပုံစံ

ရပ်ရွာ အခြေပြုကြိုတင် သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဆွာတောကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဘာတွေရှိ/ဖြစ်ခဲ့လဲ။ လေတိုက်ခတ်ခြင်း အနည်းငယ်ရှိခဲ့ပါ တယ်။ နောက်ပိုင်းတွင် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာခြင်း၊ စူနာမီတွေ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ သမိုင်းဝင် အန္တရာယ်ကြောင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ အကြောင်းမှာ မှတ်တမ်းပြုရမည်ကို မသိရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ် အဆင့် သတ်မှတ်ခြင်းလည်း မရှိပါ။ အန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ ရှိပါတယ်။ (ဥပမာ - ကလေး၊ မသန်စွမ်း၊ သက်ကြီးရွယ်အို)အန္တရာယ်ဖြစ်လျှင် အန္တရာယ်ပြမြေပုံ မရှိပါ။ ဘေးဖြစ်နိုင်သော မြေပုံလည်း မရှိပါ။

ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းမှာ မိုးလေဝသကို ကြည့်ပါတယ်။ ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းမှုမှာ မိုးတိမ်ကိုကြည့်ပြီး လေ့လာပါတယ်။ မိုးရေချိန်တိုင်း ကိရိယာမရှိပါ။

ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးတွင် ရွာဆော်မှ နှိုးဆော်ပေးပါတယ်။ အန္တရာယ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဌာနဆိုင်ရာနှင့် ချိတ်ဆက်လျှင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ဆယ်အိမ်မှူးမှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ သတင်း အချက်ကို နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတင်ပေးသူမရှိပါ။ ဆက်သွယ်ရေးစင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအကြောင်းအရာကို ကယ်ထားတာမျိုး မရှိပါ။ ရေရှားပါးလျှင် ဆိုင်းဘုတ်တွင် ကပ်ထားပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင် မှု မရှိပါ။ မိုးလေဝသသတင်းများကို ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားမှ ရရှိပါတယ်။ ဒေသအတွင်း ဘေးအန္တရာယ် လေ့လာမှု၊ အန္တရာယ်မြေပုံကို အသုံးမပြုပါ။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လျှင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွေ မရှိပါ။ အမျိုးမျိုးသော မိုးလေဝသသတင်းများကို ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားမှ ရရှိပါတယ်။ ဒေသအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်လေ့လာမှု၊ အန္တရာယ်မြေပုံတွေကို အသုံးမပြုပါ။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လျှင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွေ မရှိပါ။ အမျိုးမျိုးသော မိုးလေဝသသတင်းမှာ သင်္ကြန်စာ၊ မိုးသုံးချက်၊ လေသုံးချက် ညီလျှင် မိုးကောင်း၊ တိမ်တွေကြည့်ပြီးလည်း ခန့်မှန်းကြပါတယ်။ ကြိုတင်သတင်းကို ရပ်ရွာအတွင်းမှာ လူအချင်းချင်း လက်ဆင့်ကမ်း၍ သတင်းဖြန့်ဝေပေးပါ တယ်။ ရပ်ရွာထူထူတွင် အသုံးပြုရန် ကိရိယာမရှိပါ။ လူဖြင့်သာ သတိပေးပါတယ်။ သတင်းအချက်အလက်ကို လျင်မြန်စွာ ရောက်ရန်မလိုပါ။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ မရှိပါ။ စီစဉ်ရေးဆွဲထားတာ လည်း မရှိပါ။ ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားသည့် မီးသတ်အဖွဲ့ရှိပါတယ်။ အန္တရာယ်ပြမြေပုံကို ကြိုတင်ရေးဆွဲထားတာ မရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံတွေ ရေးဆွဲထားပါတယ်။ အစားအစာ၊ ရေများ လိုအပ်ပါတယ်။ ခိုလှုံရာ အဆောက်အအုံသည် ဘေးကင်းသည့်နေရာတွင် ရှိသင့်ပါတယ်။ ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေကို စာရင်းပြုစုထားခြင်း မရှိပါ။ အမျိုးသမီး၊ ကလေးသီးသန့်နေရာထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် လေလမ်းကြောင်းများ သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ အရေးပေါ်ကိစ္စများ ဖြစ်လာလျှင် ကြိုတင်ပြင်၍ အစားအစာများ စုဆောင်းထားခြင်းမရှိပါ။ ပညာပေးရန်အတွက် စာစောင်၊ လက်ကမ်းစာစောင်၊ ပိုစတာတွေ လမ်း၊ ထင်ရှားသည့် နေရာတွေမှာ ကပ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်၍ လေ့ကျင့်မှု မပြုလုပ်ပါ။ နှစ်စဉ် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ရေး ကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံခြင်းမရှိပါ။

ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံကို အသုံးပြု၍ တုံ့ပြန်မှုမလုပ်ပါ။ ထိခိုက်လွယ်သောသူများနှင့် အဆင့်တိုင်းအတွက် လိုအပ်သော သတ်မှတ်များ မပြုလုပ်ပါ။ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အဆင့်သတ်မှတ်ထားတာမျိုး မရှိပါ။ ကြိုတင် သတိပေးရေး သတင်းအချက်အလက်တွေကို သိရှိစေဖို့ အရင်းအမြစ်ကို အသုံးပြုပါတယ်။ (ဥပမာ-သံ၊ ကျောက်)၊ ထိခိုက်လွယ်မှုအတွက် ဘယ်လောက်ခံရလဲဆိုတာ စဉ်းစားမှုမရှိပါ။

သုံးသပ်ချက်

အစိုးရဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ရန်နည်းလမ်း မရှိပါ။ မြို့နယ်လေပေဒဏ်းစီးဌာနမှ ဆက်သွယ်ရန် တာဝန်ပေးထားသောသူမရှိပါ။ ကယ်ဆယ်ရေး တုံ့ပြန်မှုတွေ မရှိပါ။ စိုက်ပျိုးရေး

နှင့် ပတ်သက်၍လည်း မရှိပါ။ သုံးသပ်ချက် ပြုလုပ်လိုက်ပြီး ကြိုတင်ကာကွယ်သည့်အတွက် တိုးတက်မှု ရှိနိုင်ပါတယ်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

ရပ်ရွာမှာ တရားဥပဒေကာကွယ်ပေးထားသော နေရာနှင့် မနီးပါ။ သက်ရှိများ၏ မျိုးစိတ်တွေ မရှိပါ။ စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်မှုသည် ဒီရေတောများနှင့် မနီးပါ။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကို ဖြစ်စေသော ခေါင်းပုံဖြတ်မှုတွေ မရှိပါ။ သို့သော် အမြန်လမ်းမကြီး ဖောက်ရာတွင် ရှိပါတယ်။ ထိုသို့ လုပ်ခြင်းကြောင့် သစ်တော ပြုန်းတီးမှုမရှိပါ။ လယ်ယာမြေ ပထဝီအနေအထားပြောင်းလဲမှု မရှိပါ။ စီမံကိန်း အစီအစဉ် လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံတွေ ခုတ်ပစ်၍ ပြုန်းတီးသွားပါတယ်။ သစ်ပင်များ မီးရှို့၍ ယာမြေသစ် တိုးချဲ့မှုတွေ ရှိပါတယ်။

စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်မှုသည် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တွေ မရှိပါ။ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း၊ သုသာန်တွေ ပျက်စီးသွားတာမျိုး မရှိပါ။ ထင်ရှားသော နေရာ၊ အဆောက်အဦတွေ အကျိုး သက်ရောက်မှု မရှိပါ။ လူနည်းစု ပုံစံပြောင်းလဲမှု မရှိပါ။

ညစ်ညမ်းမှု ပုံစံ

မြစ်ချောင်း၊ စမ်းချောင်းတွေ နားမှာတော့ မရှိပါ။ ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတုမြေဩဇာတွေ အသုံးပြုမှုကြောင့် ပျက်စီးမှု မရှိပါ။ ရပ်အတွင်း ဆူညံမှုတွေ ဖြစ်စေမှု မရှိပါ။ ဒီဇယ်၊ အင်ဂျင်သုံးစွဲမှု မရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှု မရှိပါ။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေကြောင့် ညစ်ညမ်းမှု မရှိပါ။ လုပ်ဆောင်မှုက ထိခိုက်လွယ်မှုကို ဖြစ်စေမှု မရှိပါ။ သဘာဝ မြေဩဇာ ထည့်ခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာတွေ ကောင်းစေပါတယ်။ အများပြည်သူနှင့် လုပ်ဆောင်စေသည့် ဝန်ဆောင်မှု ကောင်းပါတယ်။ ရှေးရိုးစွဲ အရင်းအမြစ်တွေကို ကောင်းမွန်အောင် လုပ်နေတာမရှိပါ။ စီမံကိန်း လုပ် ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု မဖြစ်စေပါ။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်းနှင့်ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက် ချိန်တွင်း ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေး ချက် (မဖြစ်မီ)	သတိပေး ချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက် မှုအား	သက်ရောက် မှုအတိုင်းအ တာ	နှိုင်းယှဉ် ချက်
မိုးခေါင်ခြင်း	X X	XX	X X	-	-	X X X	X X X	X X X	XX	17
စိုက်ပျိုးရေးရှားပါးခြင်း	X	X	X X	X X	-	X X X	X X X	X X X	X X	17
သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	X X X	XX	XX X	-	-	X XX	X X	X X X	X X	18
မြေဆီလွှာ ပျက်စီးခြင်း	XX	XX	XX	-	-	X X	X	X X	X	12
နွား(ခွာနာ၊ လျာနာ)	X X	X	X	-	-	X X	X X X	X X	X	12

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပထမဦးစွာ မဖြူထွေးမှ အစည်းအဝေးခေါ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ BRACED Project အကြောင်း ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။

ဘေးအန္တရာယ်ကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း ဇယား

မိုးခေါင်ခြင်း-ကြိမ်ရေ အလယ်အလတ်၊ မိုးရာသီမှာဖြစ်ပြီး အသင့်အတင့်၊ ကျရောက်သော အချိန်ကာလ အသင့်အတင့်ဖြစ်ပါသည်။

အပူချိန်မြင့်မားခြင်း-ကြိမ်ရေ အနည်းဆုံး၊ ရာသီမှာ တပေါင်း၊ တန်ခူးလ အနည်းဆုံး၊ ကျရောက်အချိန်ကာလ အသင့်အတင့်၊ အပူချိန်ပြင်းအားမှာ အများဆုံး၊ သက်ရောက်မှုအား တစ်နိုင်ငံလုံးဖြစ်သည့် အတွက် အများဆုံး၊ သက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာမှာ ရေရှားပါးမှု၊ တိရစ္ဆာန် အစားအစာရှားပါးမှုကြောင့် အများဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။

သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း-ကြိမ်ရေအများဆုံး၊ ရာသီမှာ အသင့်အတင့်၊ ကျရောက်သော အချိန်ကာလ အသင့်အတင့်၊ မဖြစ်မီ သတိပေးချက် အများဆုံးဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီး သတိပေးချက် ကျေးရွာမှ လိုက်နာမှု မရှိသောကြောင့် အသင့်အတင့်၊ သက်ရောက်မှုမှာ ရွာနီးပတ်လည်ရွာများလည်း ခံစားရသောကြောင့် အများဆုံး၊ သက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာ အသင့်အတင့် ရှိပါတယ်။

မြေဆီလွှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း-ကြိမ်ရေ အသင့်အတင့်၊ ရာသီမှာ စိုက်ပျိုးသည့် အချိန်ဖြစ်သည့်အတွက် အသင့်အတင့်၊ ကျရောက်သော အချိန်ကာလမှာ အသင့်အတင့်၊ မဖြစ်မီ သတိပေးချက် သတင်းအချက်အလက် များပေးသည့်အတွက် အသင့်အတင့်၊ ဖြစ်ပြီး သတိပေးချက်မှာ ကျေးရွာမှ လူထုသည် သဘာဝမြေဩဇာ အများဆုံးအသုံးပြုသည့်အတွက်

အနည်းဆုံး၊ သက်ရောက်မှုအား အသင့်အတင့်၊ သက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာမှာ သီးနှံထွက်နှုန်း လျော့ကျအနည်းဆုံးဖြစ်ပါတယ်။

နွား(ခွာနာ လျာနာ)ကြိမ်ရေ ယခင်ကထက် အသင့်အတင့် ပို၍ ဖြစ်ပွား၊ ရာသီ-မိုးတွင်းကာလတွင် ရောက်မှုကြောင့် အနည်းဆုံး၊ ကျရောက်မှု အချိန်ကာလ အနည်းဆုံး၊ မဖြစ်မီ သတိပေးချက် အသင့်အတင့်၊ ဖြစ်ပြီး သတိပေးချက် တိရိစ္ဆာန် ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်းကြောင့် အများဆုံး၊ သက်ရောက်မှုအား ရွာနီး ပတ်လည်ရွာများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသောကြောင့် အသင့်အတင့်၊ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာ တိရိစ္ဆာန် သေကြေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု နည်းသောကြောင့် အနည်းငယ်ဖြစ်ပွားပါတယ်။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

မိုးခေါင်ခြင်း- သီးနှံပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှု၊ တိရိစ္ဆာန် အစာရှားပါးမှုကြောင့် အသင့်တင့်ဖြစ်ပါသည်။

အပူချိန်မြင့်မားခြင်း- ရေရှားပါးမှု၊ တိရိစ္ဆာန် အစားအစာရှားပါးမှုကြောင့် အများဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။

သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း-သက်ရောက်မှုမှာ ရွာနီးပတ်လည်ရွာများလည်း ခံစားရ သောကြောင့် အများဆုံး၊ သက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာ အသင့်အတင့် ရှိပါတယ်။

မြေဆီလွှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း- ကျေးရွာမှ လူထုသည် သဘာဝမြေဩဇာသာ အများဆုံးအသုံးပြုသည့်အတွက် အနည်းဆုံး၊ သက်ရောက်မှုအား အသင့်အတင့်၊ သက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာမှာ သီးနှံထွက်နှုန်း လျော့ကျအနည်းဆုံးဖြစ်ပါတယ်။

နွား(ခွာနာ လျာနာ)သည် တိရိစ္ဆာန် ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်းကြောင့် အများဆုံး၊ သက်ရောက်မှုအား ရွာနီး ပတ်လည်ရွာများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသောကြောင့် အသင့်အတင့်၊ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာ တိရိစ္ဆာန် သေကြေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု နည်းသောကြောင့် အနည်းငယ်ဖြစ်ပွားပါတယ်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတုရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန)	မကြာသေးခင်ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	ဆွတောကျေးရွာတွင် မိုးအများဆုံးရွာသော လနှင့် ရေအကြီးဆုံးကြီးသော လများမှာ ဝါခေါင်လဖြစ်သည်။	အလွန်ပူပြင်းပြီး ခြောက်သွေ့လာတယ် ဝါဆိုဝါခေါင်မှာ မိုးသန်ထန်စွာ ရွာသည်	နေအရမ်းပူတယ် အရင်နှစ်ကထက် ဒီနှစ်က ပိုပြီး ပူပြင်းလာတယ်	ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း - လူတွေမှာ ရောဂါတွေ ပိုဖြစ်လာတယ် - တိရစ္ဆာန်တွေ ကောရောဂါရပြီး သေကြေပျက်စီးလာတယ်	ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်းရေတက်မယ်၊ မိုးစရွာမယ်၊ ပုံမှန်ရွာသောလ နယုန်မှ တော်သလင်းလတွေမှာ မိုးရွာမယ်	ရေကိုချွေတာသုံးစွဲခြင်း -ယခုရှိသော ရေတွင်းများအား ပြန်လည်ပြုပြင်ပြီး မွန်းမံခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း -ကယ်ဆယ်ရေးဌာန၊ မီးသတ်၊ ကျန်းမာရေးဌာန နှင့် မွေးကုဦးစီး တို့နှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ရန် ဌာနများ၏ ဖုန်းနံပါတ်များအား ယူထားရန် -VDMC ကော်မတီများ သတင်းပို့မိရရှိအောင် ပြုလုပ်ရန်	-အုပ်ချုပ်ရေးမှူး -ကော်မတီဝင်များ -မီးသတ်ဌာန -ကျန်းမာရေးဌာနတို့မှ ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာများယူရန် -ရေရှားမရှားကြိုတင်စောင့်ကြည့်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အလည်ရွှာအုပ်စု၊ ဆွတောကျေးရွာသည် မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအရ ၎င်းကျေးရွာသည် သမိုင်းအစဉ်အဆက်အရ မိုးခေါင်ခြင်းများနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ မကြာသေးခင်ကာလကပင် မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းများနှင့် ထပ်မံကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ညထိုသို့မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များအနေဖြင့် ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း၊ ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖျားနာမှုများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်အရ ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်းမှ

တော်တလင်းလအထိ မိုးများပုံမှန် ရွာသွန်းလျှက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိုးခေါင်သောလများတွင် ကျေးရွာတွင်းရှိ ရေတွင်းများကို ထပ်မံတူးဖော်ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုခြင်းများ၊ ရေတွင်းများကို အမိုးမိုးခြင်း အကာတက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ကြပြီး ထိုလုပ်ငန်းကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရန်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်ထူ/ထ အဖွဲ့များမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း	ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)	ဖိစပ်မြေဩဇာ ထုတ်လုပ်သည့် သင်တန်း	အိမ်တွင်းလက်မှုပညာသင်တန်း	မူလတန်းကျောင်းဆောင် သစ်တိုးချဲ့ခြင်း	စုစုပေါင်း
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း	X	ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း	မူလတန်းကျောင်းဆောင် သစ်တိုးချဲ့ခြင်း	၂
ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)		X	ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)	ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)	မူလတန်းကျောင်းဆောင် သစ်တိုးချဲ့ခြင်း	၃
ဖိစပ်မြေဩဇာ ထုတ်လုပ်သည့် သင်တန်း			X	ဖိစပ်မြေဩဇာ ထုတ်လုပ်သည့် သင်တန်း	မူလတန်းကျောင်းဆောင် သစ်တိုးချဲ့ခြင်း	၁
အိမ်တွင်းလက်မှုပညာသင်တန်း				X	မူလတန်းကျောင်းဆောင် သစ်တိုးချဲ့ခြင်း	၁
မူလတန်းကျောင်းဆောင်သစ်တိုးချဲ့ခြင်း					X	၄

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပထမဦးစွာမိုးခေါင်တဲ့ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် ရေတွင်းတွေ တူးဖော်မယ်။ သစ်တောပြုန်းတီးမှုကြောင့် သစ်ပင်တွေ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးမယ်။ မြေဆီလွှာတွေ ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ဖိစပ်မြေဩဇာတွေ ထုတ်လုပ်မယ်။ ပြဿနာတွေကို ဘယ်လိုမျိုး ဖြေရှင်းမလဲ။ ကျေးရွာ လက်စွဲစာအုပ်အကြောင်းကို ပြန်လည်ပြောပါတယ်။ ဆက်လက်ပြီး ကိုယ့်ရပ်ရွာအတွက် ဘယ်အရာက အရေးကြီးလဲ၊ ရေက အရေးကြီးတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သစ်ပင်စိုက်တာနဲ့ ဖိစပ်မြေဩဇာနဲ့ ဆိုရင် သစ်ပင်စိုက်တာက အရေးကြီးတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သစ်ပင်စိုက်တာနဲ့ အိမ်တွင်း စက်မှုပညာမှာ သစ်ပင်စိုက်တာက အရေးကြီးတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကျောင်းဆောင်သစ် တိုးချဲ့ရန်လည်း ပြောပါတယ်။ ရေတွင်းတူးခြင်းနဲ့ ဖိစပ်မြေဩဇာနဲ့ ရေတွင်းပဲ တူးဖော်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ရေတွင်းတူးတာနဲ့ ကျောင်းဆောင်သစ်တိုးချဲ့တာမှာ ကျောင်း ဆောင်သစ်တိုးဖယ်လို့ ပြောပါတယ်။ မြေဩဇာနဲ့ အိမ်တွင်းလက်မှုပညာမှာ မြေဩဇာလို့ ပြောပါတယ်။ မြေဩဇာနဲ့ ကျောင်းဆောင်သစ်မှာ ကျောင်းဆောင်သစ်လို့ ပြောပါတယ်။ အိမ်တွင်း လက်မှုပညာနဲ့ ကျောင်းဆောင်သစ်မှာဆိုရင် ကျောင်းကိုပဲ ရွေးချယ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သစ်ပင်စိုက်တာက ရမှတ် ၂ မှတ်ရပြီး၊

ရေတွင်း အနေနဲ့ ၃ မှတ်၊ မြေဩဇာက ၁ မှတ်၊ ကျောင်းဆောင်သစ်က ၄ မှတ်ရပါတယ်။ မဖြူထွေးမှ အဆင့်များ ပေးပါတယ်။ အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါတယ်။

၅.၂ ဘေးအန္တရာယ်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းကို သစ်ပင်စိုက်မယ်။ ထင်းတွေ လျှော့ခုတ်မယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ သစ်တောမှ သစ်ပင်စိုက်ရန် ဟောပြောပွဲ လုပ်ပေးဖို့ လိုတယ်။ သစ်ပင်စိုက်လျှင်(၃)သိန်း ကုန်မယ်။ သစ်ပင်စိုက်လျှင် ပြောင်းလဲမှုက မိုးလေဝသ မှန်လာ။

ဘေးအန္တရာယ်	လုပ်ဆောင်မှု	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	ရမှတ်ပေါင်း
သစ်တောပြုန်းတီးမှု	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း နှင့် ဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်ခြင်း၊ သစ်ပင်ခုတ်လှဲမှုကို လျှော့ချခြင်း	သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာရေစာပေါလာခြင်း	၁၁	-	-	မိုးလေဝသမှန်လာခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စိမ်းလန်းစိုပြည်လာခြင်း	၇	၉
စိုက်ပျိုးရေးရှားပါးခြင်း	ရေတွင်း တူးဖော်ခြင်း၊ တနင်္ဂါးတိုင် ဆည်များ တည်ဆောက်ခြင်း	သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးလာခြင်း၊ ဝင်ငွေကောင်းခြင်း	၇	မိသားစုဘဝပျော်ရွှင်မှု ရှိလာခြင်း၊ ပညာရေးမှာ အားပေးမှု ရှိလာခြင်း။	၅	ရာသီအလိုက် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးလာနိုင်ခြင်း	၅	၆
မိုးခေါင်မှု	လက်မှုနှင့် အိမ်တွင်း အတတ်ပညာသင်တန်း	ပုံမှန်ဝင်ငွေ ရှိလာခြင်း	၁၀	ကိုယ်ပိုင်အလုပ်များ ရရှိလာခြင်း။	၄	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မှု လျော့နည်းခြင်း	၃	၆
မြေဆီလွှာပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း	ဖိပ်မြေဩဇာနည်းပညာသင်တန်း	ဝင်ငွေထွက်မှု လျော့နည်းခြင်း	၇	-	-	မြေဆီလွှာပျက်စီးမှု လျော့နည်း၍ သန့်ရှင်းမှု ရှိလာခြင်း	၅	

သီးနှံတွေ ရလာ၊ တိရစ္ဆာန်တွေ အစားအစာတွေ ပေါ်လာ၊ စီးပွားရေး(၉)မှတ်၊ လူမှုရေး(၄)၊ ပတ်ဝန်းကျင်(၅)မှတ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြည်လာမည်။

စိုက်ပျိုးရေးရှားပါး သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေတွင်းတူးမယ်။ တပိုင်တနိုင် ဆည်တွေ ပြုလုပ်မယ်လို့ ကျေးရွာလူထုမှ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ရေတွင်းတစ်တွင်း ကုန်ကျငွေမှာ (၂၀)သိန်း၊ စုစုပေါင်း (၅၀)သိန်း၊ သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးလာမယ်။ ဝင်ငွေတွေ တိုးလာမယ်။ ရာသီအလိုက် သီးနှံအထွက်နှုန်းကောင်းလာမယ်။ လူမှုရေးပိုင်းတွင် အလှူအတန်းတွေ များလာ၊ ပညာရေးမှာ အားပေးမှု များလာမယ်လို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။

မိုးခေါင်မှု ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် လက်မှု၊ အိမ်တွင်းမှု၊ အတတ်ပညာ သင်တန်း၊ ဇာတိပန်းတိုး သင်ပေးရန် လိုအပ်တယ်လို့ ပြောခဲ့ပါသည်။ စီးပွားရေး (၇)မှတ်၊ လူမှုရေး(၅)မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်(၅)မှတ်၊ ဝင်ငွေတွေ တိုးလာ၊ နည်းလမ်းတွေ များလာမယ်။

မြေဆီလွှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို ကာကွယ်ရန် ဇီဝမြေဩဇာလုပ်နည်း သင်တန်း လိုအပ်တယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးလာ၊ မြေဆီလွှာ ပျက်စီးမှု လျော့နည်း၍ သန့်ရှင်းမှုတွေ ရှိလာမယ်လို့ ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ကြပါသည်။

၆.ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
မူလန်းကျောင်းတိုးချဲ့ခြင်း	ကျောင်းသူကျောင်းသားဆရာဆရာမ	စာသင်ကျောင်းပိုင်းအတွင်း	ကျောင်းဆောင်အသစ်ဆောက်လုပ်မည်	ကျောင်းကော်မတီအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	၂၅ သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၆-၁၇	
စိုက်ရေတွင်း တပိုင်တနိုင် ရေကန်တူးဖော်ခြင်း	တောင်သူလယ်သမားများ	ရွာ၏ မြောက်ဘက်လယ်စိုက်ပျိုးရန်	၁၀ ဦး တစ်တွင်းလက်နံကတူးမယ် (၁၅)တောင်အနက်	တောင်သူလယ်သမားအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	သိန်း ၅၀	မရှိပါ	၂၀၁၇-၁၈	
နှစ်စဉ် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း	တစ်ရွာလုံး	ကလေးပျော်နေရ ၁ လမ်းဘေး ဝဲယာ အိမ်ခြံစည်းရိုး စာသင်ကျောင်း	သစ်တောမှ သစ်ပင်တောင်း၍ စိုက်မည်	အိမ်ထောင်စုအလိုက်	၃ သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၆ ကဆုန်နယုန်	
စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာသင်တန်း	တောင်သူလယ်သမားများ	ကလေးပျော်နေရာ	Action Aid နှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ အကူအညီ တောင်းခံမည်။ (၁)ရက်	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	၁ သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၆ နယုန်	

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
အိမ်တွင်းလက်မှုပညာသင်တန်း	အမျိုးသမီး	ကလေးပျော်နေရာ	စိတ်ဝင်စားသော အမျိုးသမီး(၂၀) ဇာတိုး၊ ပန်းထိုး၊ အကျီ ဦးထုပ်	အမျိုးသမီးများ	၁၂ သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၈-၁၉	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပထမဦးစွာ Action Plan အကြောင်းကို ရှင်းပြပါသည်။ ကျောင်းဆောင်သစ်တိုးချဲ့ဖို့အတွက် ကျောင်းသူ/သားတွေအတွက် စာသင်ကျောင်းထဲမှာ လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကျောင်းဆောင်အသစ်တိုးချဲ့ မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အလျား ၉ ပေ၊ အနံ ၈ ပေထားရမယ်လို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့မှ ပြောပါတယ်။ ကျောင်း ကော်မတီအဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ငွေကြေးအနေဖြင့် (၂၅)သိန်း ကုန်ကျမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေမရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ အချိန်အားဖြင့် ၂၀၁၆-၂၀၁၇ မှာ လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဆက်လက်ပြီး ရေတွင်းတူးဖော်၊ တနိုင်တပိုင် ရေတွင်းတူးဖော်မယ်။ တောင်သူတွေအတွက် လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ရွာ၏မြောက်ဘက် လယ်စိုက်ပျိုးရန်အတွက် လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ (၁၀)ဦးတစ်တွင်း စက်တွေနဲ့ တူးဖော်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ တောင်သူတွေ/အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ငွေကြေးအနေဖြင့် သိန်း(၅၀)ကုန်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေအနေဖြင့် မရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ အချိန်အားဖြင့် ၂၀၁၇၊ ၂၀၁၈မှာ ပြုလုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သစ်ပင်စိုက်ရန် နှင့် ဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းမှာ တောင်သူ လယ်သမားနှင့် လူတိုင်းအတွက်လို့ ပြောပါတယ်။ ကလေးပျော်နေရာမှာ ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ (စာသင်ကျောင်း၊ အိမ်ခြံစည်းရိုးတွေမှာ စိုက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သစ်တောမှ သစ်ပင်တောင်းပြီး စိုက်ပျိုးမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ငွေကြေးအနေဖြင့် ၃ သိန်းကုန်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေမရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အချိန်အားဖြင့် ၂၀၁၆၊ ကဆုန်၊ နယုန်)မှာ စိုက်ပျိုး မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကလေးပျော်နေရာမှာ ဟောပြောပွဲလုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ AAM နှင့် ချိတ်ဆက်ပြုလုပ် မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့တွေက ဦးဆောင်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ငွေကြေးအနေဖြင့် ၁ သိန်း ၁ ရက်စာအနေဖြင့် ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ မရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ အချိန်အားဖြင့် နယုန်လ ၂၀၁၆ တွင် လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အိမ်တွင်းလက်မှု အတတ်ပညာသင်တန်းအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများအတွက် ပြုလုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကလေးပျော်နေရာမှာ ပြုလုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အမျိုးသမီးတွေက ဦးဆောင်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ စိတ်ဝင်စားတဲ့ အမျိုးသမီး(၂၀)ဦးလောက် ဇာတိုးပန်းထိုးတင်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ (၁၂)သိန်းလောက် ကုန်ကျ မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အချိန်အားဖြင့် ၂၀၁၈ မှာပြုလုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ဆွာတောကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်အစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

စဉ်	အမည်	တာဝန်	ဝတ္တရားများ
၁	ဦးစိန်မောင်	ဥက္ကဋ္ဌ	အဖွဲ့မှလုပ်ဆောင်ချက်တွေကို သုံးသပ်တယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်နီးဆော်ပေးတယ်၊ အလုပ်အားလုံးကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးတယ်
၂	ဦးချစ်တင်	စာရင်းကိုင်	စာရင်းဇယားများကို စုစည်းတယ်၊ အခြားသောအလုပ်များကိုလည်း ဝိုင်းဝန်းကူညီတယ်
၃	ဦးသာဦး	စာရင်းကိုင်	စာရင်းဇယားများကို စုစည်းတယ်၊ အခြားသောအလုပ်များကိုလည်း ဝိုင်းဝန်းကူညီတယ်
၄	ဦးဝင်းမြိုင်	ငွေကိုင်	ငွေကိုစနစ်တကျသိမ်းဆည်းတယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလုပ်များကို ဆောင်ရွက်ပေးတယ်
၅	ဦးတင်သိန်း	အဖွဲ့ဝင်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဆောင်ရွက်ကြတယ်၊ အခြားသောအလုပ်များတွင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးတယ်
၆	ဦးတင်ထွန်း	အဖွဲ့ဝင်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဆောင်ရွက်ကြတယ်၊ အခြားသောအလုပ်များတွင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးတယ်
၇	ဦးကျော်ဆန်း	အဖွဲ့ဝင်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဆောင်ရွက်ကြတယ်၊ အခြားသောအလုပ်များတွင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးတယ်

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

ဦးသန်းနိုင် ၀၉/၇၇၀၂၇၃၈၇၄

အောင်

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတ်ပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဒေသအစိုးရဌာနအမည် ပိန္နဲတစ်မြို့နယ်
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

- ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။
- မြေငလျင်
 - ဆူနာမီ
 - မြေပြိုခြင်း
 - ဆိုင်ကလုံး
 - မိုးသည်းထန်ခြင်း
 - ရေကြီးခြင်း
 - လေထန်ခြင်း
 - မုန်တိုင်းဒဏ်
 - အခြား (ဖော်ပြပါ)
- အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ။

အမှုရှိမှုများ၊ ဖိခံရခြင်း၊ ဖိနှိပ်ခြင်း၊ ဖိနှိပ်မှုများ

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ စဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
(အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ) အမျိုးသမီး၊ ကလေး၊ ၁၁၀ ဘန်ဒစ်၊ ကိုယ်ဆီခံ၊ ဝါဒီ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အခြေပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆူနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>☒ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ</p> <p>☒ မိုးရေချိန်</p> <p>မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ)</p> <p>အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)</p>
---	---

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် ဓလေ့များရှိပါသလား။</p> <p>☒ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ</p> <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။ <i>၆ လခန့်ကြားစဉ်</i></p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <p>☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p>
---	--

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ဖြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☐ အခြား <p><i>• ဖဲဆက် အဖွဲ့က ဆက်သွယ်၍ ၆ ဆက်သွယ်၊ ရွာ၊ စင်၊ ခေတ်</i></p> <p><i>ဆိမ်း ဖြူ</i></p>	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ဖြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p> <p><i>• ရွာအဖွဲ့ကြီး၊ ဆက်သွယ်မှု၊</i></p>
--	---

<p>ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၀ _____</p> <p>၁ <u>ဖ. ဖြိုးရေးတော်မူ</u></p> <p>၂ _____</p> <p>၃ _____</p> <p>၄ _____</p> <p>၅ _____</p> <p>၆ _____</p> <p>၇ _____</p> <p>၈ _____</p> <p>၉ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။</p> <p>ရှိ ☒ မရှိ ☐</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <p>_____</p>
	<p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ယောကျာ်း ကပ်ထားပါသလား။</p> <p>မရှိ ☒ ရှိ ☐</p> <p><u>၆၅၅၀၀၀</u></p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။ _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ခွဲစည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးဖို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း။

ရုပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

☐ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☐ အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☐ လက်ကိုင်ဖုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☐ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ ရုပ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လုံအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်မြေပြင်/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြင့်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥသြ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။ _____

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကွဲပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအစဉ်အစဉ် ပစ္စည်းများ

- ရေ
- စွမ်းအင်
- မီးခိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောစရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့ဝတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရိုပိက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်မြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လိုဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ _____

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။ _____

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်ကဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။ _____

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။ _____

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ _____

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

အနှစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ
၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း
၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။ သုံးသပ်ချက်များ
အဓိက လယ်မြင်သုံးသပ်ချက်များ
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေအသစ် ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်များကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

- ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။
- အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
- အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။
- အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
- ပုံစံအရ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။
- ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
- ပုံစံအရ (က-၂၊ ဝ-၂) ။ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၂၊ ဝ-၂) **က-၂ ဝ-၂၀**
- ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
- မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ အောင်တောကျေးရွာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ဖော်ပြချက်/အခြေအနေများ	ရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တောခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတာမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောပဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

လယ်ယာမြေ ပျက်စီးမှု အခြေအနေ

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။	✓	
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များမီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် အခြားမူလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		✓
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ပျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေရဲ့သုသာန်တွေကို အနောက်အယုတ်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဝိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		✓

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်သလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်သလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်သလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း	လက်ရှိဖြစ်နေသော အရာများ	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရိုရင်းခွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။		✓
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံမှန်ပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မှုတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

- ၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထိုအပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
- ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ကြိုအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။